

Regeringens proposition 1996/97:122

Finsk, rödmärkt olja i motordrivna fordon

Prop.
1996/97:122

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 24 april 1997

Lena Hjelm-Wallén

Thomas Östros
(Finansdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att förbudet mot användning av finsk, rödmärkt olja i motordrivna fordon slopas såvitt gäller motorredskap och traktorer samt – till dess finsk lagstiftning ändrats på området – även personbilar. Ändringen föreslås begränsad till att avse olja som förts in till Sverige i normal bränsletank på de nämnda fordonsslagen.

Ändringen föreslås träda i kraft den 1 juli 1997, men tillämpas retroaktivt för tid från och med den 1 januari 1996.

Innehållsförteckning

Prop. 1996/97:122

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Lagtext	3
	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi	3
3	Ärendet och dess beredning	4
4	Finsk, rödmärkt olja i motordrivna fordon	4
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 24 april 1997	8
	Rättsdatablad	9

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 1996/97:122

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi.

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 9 a § lagen (1994:1776) om skatt på energi skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

9 a §¹

Bestämmelserna i 9 § första och andra styckena gäller även, såvitt avser bränsletank som förser motor på motordrivet fordon med bränsle, oljeprodukt som är eller har varit försedd med sådana av regeringen i föreskrift angivna andra märkämnena än de som avses i 8 § första stycket.

Första stycket gäller inte bränsletank som förser motor på annat motordrivet fordon än lastbil eller buss med bränsle, om bränslet

1. för privat ändamål förts in till Sverige i fordonets tank eller i reservdunk som rymmer högst 10 liter, eller

2. förts in till Sverige i en normal bränsletank på fordonet eller till fordonet kopplad släpvagn som används yrkesmässigt.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1997. Den nya lydelsen tillämpas dock för tid från och med den 1 januari 1996.

3 Ärendet och dess beredning

Kommissionens generaldirektorat XXI för tullunion och indirekta skatter har i en skrivelse som kom in till Finansdepartementet den 7 april 1997 hävdad att det svenska förbudet mot användning av olja som är märkt enligt finska föreskrifter inte är förenligt med gemenskapsrätten, så vitt det avser innehållet i bränsletankar på personbilar, motorredskap och traktorer som lagligen tankats i Finland.

Med anledning av kommissionens skrivelse har en analys av de aktuella reglerna företagits inom Finansdepartementet. Synpunkter har under hand inhämtats från Riksskatteverket och Generaltullstyrelsen. Dessa myndigheter har också beretts tillfälle att yttra sig över förslaget till proposition. Finansdepartementet har vidare haft kontakter under hand med företrädare för det finska Finansministeriet. Mot bakgrund av vad som framkommit vid frågans beredning är det enligt regeringens bedömning nödvändigt att företa vissa förändringar i lagen (1994:1776) om skatt på energi och i propositionen läggs ett sådant förslag fram.

Lagrådet

Lagförslaget är av sådan lagtekniskt enkel beskaffenhet att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse.

4 Finsk, rödmärkt olja i motordrivna fordon

Regeringens förslag: Förbudet mot användning av finsk, rödmärkt olja i motordrivna fordon slopas så vitt det avser motorredskap och traktorer. Intill dess att finsk lagstiftning har ändrats, skall det svenska användningsförbudet inte heller omfatta rödmärkt olja i personbilar. Inskränkningen av förbudet avser endast olja som förts in till Sverige i normal bränsletank på de aktuella fordonsslagen.

Bakgrunden till regeringens förslag: Den som för privat ändamål för in motorbränsle till Sverige från ett annat EG-land är skyldig att betala svensk skatt för bränslet, om det är fråga om bränsle som förs in på annat sätt än i fordonstank eller reservdunk som rymmer högst 10 liter. Deklaration över bränslet skall lämnas till beskattningsmyndigheten inom fem dagar från införseln och skatten skall betalas inom samma tid. Motsvarande gäller den som för privat ändamål till Sverige på annat sätt än genom distansförsäljning för in flytande bränsle som är avsett för uppvärmning.

Om bränsle förs in till Sverige från ett annat EG-land för att användas för annat än privat ändamål, är den som för in eller tar emot leveransen

av bränslet skyldig att betala skatt i Sverige. Om en utländsk säljare ansvarar för leveransen av bränslen är det dock han som är skyldig att betala skatten (distansförsäljning). Skattskyldighet föreligger dock inte för bränsle som förs in till Sverige i normal bränsletank på motordrivet fordon eller till fordonet kopplad släpvagn som används yrkesmässigt om bränslet är avsett att användas i motor på fordonet eller släpvagnen.

De ovan nämnda reglerna i den svenska lagen (1994:1776) om skatt på energi grundar sig på gemenskapsrätten, se artiklarna 7 och 9.3 i rådets direktiv 92/12/EEG av den 25 februari 1992 om allmänna regler för punktskattepliktiga varor och om innehav, flyttning och övervakning av sådana varor (EGT nr L 76, 23.3.1992 s. 1, Celex 392L0012) samt artikel 8 a i rådets direktiv 92/81/EEG av den 19 oktober 1992 om harmonisering av strukturerna för punktskatter på mineraloljor – mineraloljedirektivet – (EGT nr L 316, 31.10.1992, s. 12, Celex 392L0081), i dess lydelse enligt rådets direktiv 94/74/EG av den 22 december 1994 om ändring av nämnda direktiv (EGT nr L 365, 31.12.1994, s. 46, Celex 394L0074).

Olja beskattas olika i såväl Sverige som Finland beroende på användningsområde. System med märkning av de lågbeskattade oljeprodukterna tillämpas i båda länderna för att skattemässigt skilja på olja med olika användningsområden. Motsvarande regler finns i princip i samtliga andra EU-medlemsstater. I Sverige används en kombination av märk- och färg-ämnen i sådan mängd att oljan får en grön färg, medan den finska regleringen medför att den där lågbeskattade oljan är rödmärkt.

I Sverige är det förbjudet att använda lågbeskattad, grönmärkt olja i alla typer av motordrivna fordon (dvs. såväl personbilar, bussar och lastbilar som traktorer och motorredskap). Lågbeskattad olja får alltså endast användas för drift av stationära motorer och för uppvärmning. Användningsförbudet är sanktionerat med särskilda avgifter.

Den finska nationella lagstiftningen innebär att rödmärkt olja får användas för uppvärmningsändamål, medan kraftiga sanktioner finns för att hindra förbrukning av sådan olja i personbilar, bussar och lastbilar. Vidare får rödmärkt olja i Finland förbrukas i fartyg, jordbrukstraktorer, motorredskap och utlandsregistrerade personbilar.

Den finska skatten på rödmärkt olja är avsevärt lägre än den svenska skatten på omärkt, högbeskattad olja som enligt svensk lagstiftning skall användas i motordrivna fordon. Detta förhållande har skapat en påtaglig risk för betydande skatteundraganden genom införsel till Sverige av rödmärkt olja. Medlemskapet i EU medförde kontrollproblem vad gäller införsel av olja från Finland till Sverige. En omfattande gränshandel med rödmärkt olja förekom, särskilt i de norra delarna av Sverige. Endast undantagsvis förekom att svensk skatt betalades för inköpen i enlighet med de gällande svenska skattebestämmelserna.

Riksdagen beslutade mot den angivna bakgrunden under hösten 1995 att förbudet i lagen om skatt på energi mot användning av grönmärkta oljeprodukter från och med den 1 januari 1996 skulle utvidgas till att omfatta även olja som är försedd med sådana märkämnerna som föreskrivs

i finsk lagstiftning, dvs. rödmärkt olja (prop. 1995/96:57, bet. 1995/96: SkU17, rskr. 1995/96:120, SFS 1995:1525). Åtgärden bedömdes som nödvändig för att stävja skatteundandragandet.

För att den inre marknaden skall kunna fungera tillfredsställande har rådet bedömt det som nödvändigt att utforma gemensamma regler för märkning för beskattningsändamål av dieselbrännolja och fotogen som inte har beskattats enligt den normala skattesats som är tillämplig på dessa mineraloljor när de används som drivmedel. Dessa regler finns i rådets direktiv 95/60/EG av den 27 november 1995 om märkning för beskattningsändamål av dieselbrännolja och fotogen, märkningsdirektivet (EGT nr L 291, 6.12.1995, s. 46, Celex 395L0060).

Av artikel 3 i märkningsdirektivet framgår att medlemsstaterna skall vidta nödvändiga åtgärder för att försäkra sig om att oriktig användning av märkta produkter undviks och särskilt att säkerställa att mineraloljorna i fråga inte kan användas för förbränning i motorn på fordon avsedda för vägtrafik, eller förvaras i bränsletankarna till sådana fordon, om inte medlemsstaternas behöriga myndigheter tillåter sådan användning i särskilda fall. Av artikeln följer vidare att medlemsstaterna skall föreskriva att deras nationella lagstiftning förbjuder en sådan användning av de berörda mineraloljorna i situationer som nyss nämnts. Varje medlemsstat skall säkerställa att bestämmelserna i märkningsdirektivet tillämpas fullt ut och skall särskilt fastställa de sanktioner som skall tillämpas vid överträdelse av de ovan nämnda bestämmelserna. Sanktionerna skall vara effektiva, stå i rimlig proportion till överträdelsen och verka avskräckande.

Arbete pågår i kommissionens regi i syfte att välja ut det märkämne (en s.k. Euromarker) som skall användas. Avsikten är att detta märkämne skall användas i samtliga medlemsstater för att skilja mellan hög- och lågbe-skattad olja. I avvaktan på att märkämnet väljs ut är bestämmelserna i märkningsdirektivet ännu inte direkt tillämpliga.

Skälen för regeringens förslag: Kommissionens generaldirektorat XXI för tullunion och indirekta skatter har i en skrivelse som kom in till Finansdepartementet den 7 april 1997 hävdad att den som i Finland lagligen fyllt bränsletanken på ett motordrivet fordon med lågbeskattad, rödmärkt olja, skall kunna passera den svenska gränsen utan att drabbas av vare sig beskattningskonsekvenser eller andra sanktioner.

Mot bakgrund av vad som framkommit vid den analys av frågan som därefter företagits anser regeringen att användningsförbudet i 2 kap. 9 a § lagen (1994:1776) om skatt på energi mot rödmärkt olja i motorredskap och traktorer bör ändras för att bli förenligt med mineraloljedirektivet. Enligt regeringens uppfattning bör reglerna därför justeras så att användningsförbudet inte omfattar olja som för privat ändamål förts in till Sverige i bränsletank på motorredskap eller traktor eller i reservdunk som rymmer högst 10 liter. För motorredskap och traktorer som används yrkesmässigt bör inskränkningen i användningsförbudet begränsas till olja som förts in till Sverige i en normal bränsletank på fordonet eller till fordonet kopplad släpvagn som förser motor på dragfordonet med

bränsle. Beträffande innebörden av begreppet normal bränsletank hänvisas till uttalanden i prop. 1994/95:213 s. 55. Sanktionsbestämmelserna bör alltså även i fortsättningen kunna tillämpas på rödmärkt olja som i Sverige fyllts i fordonstank.

Den föreslagna ändringen innebär, så vitt gäller de angivna typerna av motordrivna fordon, således i princip en återgång till vad som gällde före den lagändring som trädde i kraft den 1 januari 1996. Den nya lydelsen av paragrafen bör tillämpas retroaktivt från och med den 1 januari 1996. Den retroaktiva tillämpningen innebär att påförda sanktionsavgifter kan återbetalas.

Gemenskapsrätten medger inte i något fall att lågbeskattad olja får användas i lastbilar och bussar. Den finska lagstiftningen är i den delen i överensstämmelse med gemenskapsrätten. Det svenska förbudet mot användning av rödmärkt olja i lastbilar och bussar kan därför behållas och det finns inte heller anledning att beträffande dessa fordonsslag utesluta innehållet i fordonstankar vid gränspassage från att omfattas av det sanktionerade förbudet.

Inte heller vad gäller bränsletankar på personbilar ger gemenskapsrätten utrymme för användning av lågbeskattad olja. Av administrativa skäl är dock den finska lagstiftningen utformad på sådant sätt att utlandsregistrerade personbilar lagligen får tankas med lågbeskattad, rödmärkt olja. Kommissionen har i en skrivelse till Finland under våren 1997 uppmärksammat denna tillämpning och hävdar att den strider mot gemenskapsrätten. Enligt uppgift från företrädare för det finska Finansministeriet har den finska regeringen för avsikt att inom kort lägga fram förslag till en lagändring, som skulle innebära att inte heller utlandsregistrerade personbilar skulle få tankas med lågbeskattad olja.

De bestämmelser i gemenskapsrätten som rör användning av lågbeskattad olja finns i mineraloljedirektivet. Ett rådsdirektiv är inte direkt bindande för medlemsstaterna utan blir det först i och med att det genomförs i ländernas nationella lagstiftning. Som kommissionen påpekat i sin skrivelse till Sverige, ger inte gemenskapsrätten en enskild medlemsstat rätt att införa bestämmelser i sin nationella lagstiftning som syftar till att ensidigt kompensera att en annan medlemsstat inte uppfyller sina förpliktelser enligt gemenskapsrätten.

Mot den angivna bakgrunden kan det svenska förbudet mot användning av rödmärkt olja i personbilar inte behållas för närvarande. Motsvarande inskränkning till innehållet i fordonstank som föreslagits beträffande motorredskap och traktorer bör gälla för personbilarnas del. Det är dock regeringens avsikt att föreslå riksdagen att förbudet mot användning av rödmärkt olja i personbilar återinförs, så snart Finland ändrat sin lagstiftning beträffande utlandsregistrerade personbilar. Den nu föreslagna åtgärden är således nödvändig enbart under en kortare tid intill dess den finska lagstiftningen ändrats.

Finansdepartementet

Prop. 1996/97:122

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 24 april 1997

Närvarande: statsrådet Hjelm-Wallén, ordförande, och statsråden Peterson, Freivalds, Wallström, Schori, Blomberg, Andersson, Lindh, Johansson, von Sydow, Klingvall, Åhnberg, Pagrotsky, Östros, Messing

Föredragande: statsrådet Thomas Östros

Regeringen beslutar proposition 1996/97:122 Finsk, rödmärkt olja i motordrivna fordon.

Författningsrubrik	Bestämmelser som inför, ändrar, upphäver eller upprepar ett normgivningsbemyndigande	Celexnummer för bakomliggande EG-regler
Lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi		392L0012 394L0074
